

En uppdaterad fondlagstiftning (UCITS V)

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2015/16:170 En uppdaterad fondlagstiftning (UCITS V) i vilken regeringen föreslår ändringar i lagen om värdepappersfonder, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden, lagen om värdepappersmarknaden och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ändringarna syftar huvudsakligen till att anpassa den svenska fondlagstiftningen till ändringarna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU av den 23 juli 2014 om ändring av direktiv 2009/65/EG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) när det gäller förvaringsinstitutsfunktioner, ersättningspolicy och sanktioner. Anpassningar görs även till kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/438 av den 17 december 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG vad gäller krav på förvaringsinstitut.

Ändringarna innebär bl.a. nya regler om förvaringsinstituts ansvar och uppgifter, detaljerade regler om utformningen av fondbolags ersättningspolicy samt nya regler om tillsyn, sanktioner och rapportering av missförhållanden.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2016.

Inga motioner har lämnats med anledning av propositionen.

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:170 En uppdaterad fondlagstiftning (UCITS V).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Bakgrund4

 Propositionens huvudsakliga innehåll5

Utskottets överväganden7

 En uppdaterad fondlagstiftning7

 Propositionen7

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....16

 Propositionen16

Bilaga 2

Regeringens lagförslag17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

En uppdaterad fondlagstiftning

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
2. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
3. lag om ändring i lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden,
4. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
5. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:170 punkterna 1–5.

Stockholm den 22 september 2016

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Ulf Kristersson (M), Monica Green (S), Maria Plass (M), Ingela Nylund Watz (S), Jörgen Andersson (M), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Jan Ericson (M), Marie Granlund (S), Dennis Dioukarev (SD), Mats Persson (L), Jakob Forssmed (KD), Börje Vestlund (S), Adnan Dibrani (S), Håkan Svenneling (V) och David Lång (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2015/16:170 En uppdaterad fondlagstiftning (UCITS V) föreslår regeringen hur man i svensk rätt ska genomföra de ändringar som gjorts i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU av den 23 juli 2014 om ändring av direktiv 2009/65/EG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) när det gäller förvaringsinstitutsfunktioner, ersättningspolicy och sanktioner (i det följande benämnt UCITS V-direktivet, vilket är en förkortning för Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities). Under förhandlingarna om direktivet har en faktagenommemoria upprättats och överlämnats till riksdagen (2011/12:FPM177). Kommissionen har antagit den delegerade förordningen (EU) 2016/438 av den 17 december 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG vad gäller krav avseende förvaringsinstitut. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. De huvudsakliga lagförslagen har granskats av Lagrådet. I propositionen föreslår regeringen även en rättelse av en felaktig hänvisning i lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden.

Bakgrund

EU-regler om fondbolag och värdepappersfonder

Det första UCITS-direktivet kom 1985, och bestämmelserna på EU-nivå har därefter ändrats vid flera tillfällen. UCITS-direktivet innehåller grundläggande regler för fondföretag som riktar sig till allmänheten. De fondföretag som uppfyller kraven i direktivet får fritt marknadsföras och andelarna får säljas i alla medlemsstater. Fondföretag är företag som har till syfte att med kapital från allmänheten göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som är tillåtna enligt direktivet och som tillämpar principen om riskspridning. Andelarna i ett fondföretag ska på begäran av andelsägarna återköpas eller inlösas med medel ur företagets tillgångar. Ett fondföretag kan bildas på kontraktsrättslig grund (som värdepappersfond) eller på associationsrättslig grund (som investeringsbolag). När ett fondföretag är bildat som en värdepappersfond är företaget ingen juridisk person, och det måste därför alltid förvaltas av ett förvaltningsbolag som agerar på fondföretagets vägnar. När fondföretaget är bildat som ett investeringsbolag kan bolaget sköta sin egen förvaltning eller utse ett förvaltningsbolag.

I UCITS-direktivet ställs krav på bl.a. tillstånd för fondföretag och förvaltningsbolag, krav på information till andelsägarna och vissa krav som

rör placering av fondmedel. Vidare ställs krav på att fondföretags tillgångar förvaras hos ett särskilt förvaringsinstitut som också ska utöva viss kontroll över förvaltningsbolagets respektive investeringsbolagets agerande. Regelverket syftar till ett gott konsumentskydd för ägare till fondandelar.

Den svenska fondlagstiftningen

Den svenska lagstiftningen om värdepappersfonder bygger på 1985 års UCITS-direktiv. Bestämmelserna har ändrats vid flera tillfällen, främst som en följd av att bestämmelserna på EU-nivå har ändrats, se t.ex. utskottets betänkande 2010/11:FiU38.

I lagen (2004:46) om värdepappersfonder används termen värdepappersfond för det som i UCITS-direktivet kallas fondföretag. I lagen används termen fondföretag endast för utländska motsvarigheter till svenska värdepappersfonder. Termen värdepappersfond är alltså förbehållen svenska fondföretag. På motsvarande sätt betecknar termen fondbolag ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd av Finansinspektionen att driva fondverksamhet enligt den lagen, medan ett förvaltningsbolag är ett utländskt bolag som har motsvarande tillstånd i sitt hemland.

De svenska värdepappersfonderna är kontraktsrättsliga fonder. En svensk värdepappersfond är alltså inte ett självständigt rättssubjekt och kan därmed inte köpa, byta till sig eller få rättigheter och inte heller ta på sig skyldigheter. Fondandelsägarnas äganderätt till fondförmögenheten är kraftigt beskuren och medför endast en rätt att få sina andelar i fonden inlösta samt i förekommande fall erhålla utdelning. I gengäld ansvarar inte fondandelsägarna för förpliktelser som avser fonden.

Förvaltningen av fonden sköts av en fondförvaltare, ett fondbolag. Endast fondbolag får förvalta värdepappersfonder, och de är förvaltningsbolag i UCITS-direktivets mening. Fondbolaget företräder andelsägarna i alla frågor som rör värdepappersfonden och ska i förvaltningen av fonden handla uteslutande i andelsägarnas gemensamma intresse. Termen investeringsbolag i UCITS-direktivet är förbehållen associationsrättsliga fonder som själva kan sköta förvaltningen eller utse ett förvaltningsbolag för det ändamålet. Termen är därför inte tillämplig när det gäller svenska fonder.

Värdepappersfonder vänder sig till allmänheten. Hushållens totala fondsparande är mycket stort, och värdepappersfonder är således till stor del en konsumentprodukt. Många av bestämmelserna i lagen om värdepappersfonder syftar också till att stärka skyddet för konsumenter.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till lagändringar som syftar till att genomföra UCITS V-direktivet. Propositionen innehåller även förslag till lagändringar som bedömts nödvändiga med anledning av kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/438 av den 17 december 2015 om komplettering av

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG vad gäller krav avseende förvaringsinstitut.

Ändringarna innebär i korthet nya regler om förvaringsinstituts ansvar och uppgifter, detaljerade regler om fondbolags ersättningspolicy samt nya regler om tillsyn, sanktioner och rapportering av missförhållanden.

Utskottets överväganden

En uppdaterad fondlagstiftning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag som huvudsakligen föreslås för att genomföra UCITS V-direktivet och för att anpassa svensk lag till kommissionens förordning 2009/65/EG vad gäller krav avseende förvaringsinstitut. Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:170.

Propositionen

Förvaringsinstituts ansvar och uppgifter

Ett förvaringsinstitut är enligt gällande rätt en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en värdepappersfond och sköter in- och utbetalningar för fonden. För varje värdepappersfond ska det finnas ett förvaringsinstitut som ska handla oberoende av fondbolaget och uteslutande i andelsägarnas gemensamma intresse. Förvaringsinstituts närmare uppgifter regleras i 3 kap. lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

De nya reglerna i UCITS V-direktivet syftar till att förtydliga förvaringsinstituts ansvar och uppgifter och minska de nationella skillnaderna. Det krävs enligt regeringen omfattande ändringar i lagen om värdepappersfonder dels för att genomföra de nya reglerna, dels för att anpassa nuvarande bestämmelser så att de närmare ansluter till lydelsen av reglerna i direktivet. Ett direktivnära genomförande av de nya reglerna underlättar tolkningen och tillämpningen av de detaljerade regler som anges i rättsakter som antas av kommissionen. De nya reglerna om förvaringsinstitut i ändringsdirektivet är dessutom mycket lika motsvarande regler i det s.k. AIFM-direktivet, dvs. lagen om alternativa investeringsfonder. En utgångspunkt bör därför vara att reglerna genomförs i svensk rätt på motsvarande sätt som reglerna i AIFM-direktivet har genomförts.

De ändringar som föreslås innebär krav på att fondbolag utser ett förvaringsinstitut för varje värdepappersfond och tydligare regler om hur ett förvaringsinstitut ska förvara tillgångarna i en värdepappersfond. Vidare införs ett förbud mot att förvaringsinstitut för egen räkning återanvänder tillgångar i en värdepappersfond samt ytterligare och mer detaljerade regler om förvaringsinstitutets uppgifter när det gäller fondens penningflöden och övriga kontroller. Därutöver innebär ändringarna mer preciserade regler om förvaringsinstituts skyldighet att agera i fondandelsägarnas intresse, strängare regler om möjligheten för ett förvaringsinstitut att delegera sina funktioner till

andra och ändrade regler om förvaringsinstituts ansvar för skada. För att förvaringsinstituts ansvar ska vara detsamma när det gäller både värdepappersfonder och specialfonder ersätts nuvarande materiella bestämmelse i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder med en hänvisning till de nya bestämmelserna om förvaringsinstituts ansvar för förluster och annan skada i lagen om värdepappersfonder.

Regler om ersättningar

De regler som har införts i UCITS V-direktivet innebär i huvudsak följande. Ett fondbolag ska upprätta och tillämpa en ersättningspolicy och praxis som är förenlig med och främjar en sund och effektiv riskhantering och vare sig uppmuntrar till risktagande som strider mot riskprofilen eller fondbestämmelserna för de fonder som bolaget förvaltar eller hindrar det från att uppfylla sin skyldighet att agera i fondernas intresse.

Regelverk om ersättningssystem har i tidigare lagstiftningsärenden ansetts lämpa sig mindre väl för en reglering i lag. I stället har Finansinspektionen bemyndigats att utfärda föreskrifter om de åtgärder som berörda företag behöver vidta (se prop. 2012/13:155 s. 260 f. och prop. 2013/14:228 s. 182). Regeringen gör samma bedömning i den aktuella propositionen. Liksom för förvaltare av alternativa investeringsfonder (s.k. AIF-förvaltare) och kreditinstitut bör det därför i lagen om värdepappersfonder tas in en bestämmelse med ett generellt krav på att fondbolag ska ha ett ersättningssystem som främjar en sund och effektiv riskhantering. På motsvarande sätt som för bestämmelsen om ersättningssystem för AIF-förvaltare bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få utfärda föreskrifter om den närmare utformningen av det ersättningssystem som ett fondbolag ska ha.

UCITS V-direktivet innehåller också krav på att det i varje värdepappersmarknadsfonds informationsbroschyr, årsberättelse och faktablad ska finnas information om fondbolagets ersättningspolicy. Även dessa krav föreslår regeringen ska genomföras genom dels lagreglering, dels myndighetsföreskrifter för de mer detaljerade reglerna.

Rapportering av missförhållanden – visselblåsning

System för rapportering av överträdelser

I UCITS V-direktivet har det införts regler om system för rapportering om överträdelser, s.k. visselblåsning, och skydd för den som rapporterar om överträdelser, s.k. visselblåsare. Det innebär krav dels på att det ska inrättas effektiva system för rapportering och skydd för den som rapporterar överträdelser till den behöriga myndigheten, dvs. Finansinspektionen eller Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma), dels på att fondbolag och förvaringsinstitut ska inrätta effektiva system för intern rapportering. En anställd som rapporterar allvarliga överträdelser ska skyddas mot repressalier, diskriminering och andra former av missgynnande behandling. Därutöver ska anmälarens identitet skyddas, om det inte enligt

nationell rätt krävs att identiteten röjs i samband med ytterligare utredning eller efterföljande rättsligt förfarande. Dessutom ska medlemsstaterna se till att en anmälare inte ska påföras ansvar för att ha överträtt tystnadsplikten vid rapportering av överträdelser. Syftet med särskilda rapporteringssystem är att göra det möjligt för i första hand anställda att utan rädsla för repressalier rapportera missförhållanden. Regeringen anser att de nya kraven ger skäl till ändringar i lagen om värdepappersfonder. I lagen införs bl.a. krav på att fondbolag ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda. Liknande regler finns i förordningen om värdepapperscentraler och kapitaltäckningsdirektivet som redan har genomförts i svensk rätt.

Krav på skydd för anmälares identitet

Identiteten på den person som rapporterar en överträdelse till behöriga myndigheter ska enligt UCITS V-direktivet skyddas från att röjas. Till skillnad från kapitaltäckningsdirektivet och förordningen om värdepapperscentraler gäller kravet på skydd i UCITS V-direktivet endast i förhållande till rapportering inom ramen för sådana system som behöriga myndigheter ska tillhandahålla, och alltså inte i förhållande till sådana system för anmälningar som företagen själva ska tillhandahålla enligt direktivet.

Regeringen anser dock att det inte finns några skäl för att den som rapporterar överträdelser inom sådana system som företagen ska tillhandahålla ska ha ett sämre skydd än den som rapporterar överträdelser inom ramen för myndigheters system. Om skydd för anmälares identitet inte skulle finnas vid intern rapportering hos fondbolagen skulle det enligt regeringen riskera att väsentligt hämma användandet av de interna systemen. Regeringen anser därför att den nuvarande sekretessbestämmelsen i lagen om värdepappersfonder bör utökas till att också omfatta uppgifter om enskildas personliga förhållanden som lämnas inom ett fondbolags särskilda rapporteringssystem och som på något sätt kan avslöja vem anmälaren är.

Anmälare ska inte göras ansvariga för att ha åsidosatt tystnadsplikten

En anställd som rapporterar om en potentiell eller faktisk överträdelse av UCITS V-direktivets regler till en behörig myndighet ska enligt direktivet inte anses ha begått en överträdelse av de restriktioner i fråga om information som följer av lagar, andra författningar eller avtal. Den som rapporterar ska inte heller ådra sig något ansvar med anledning av rapporteringen.

För att i svensk rätt genomföra reglerna i direktivet bör det enligt regeringen införas bestämmelser om ansvarsfrihet vid rapportering av överträdelser i lagen om värdepappersfonder, lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Regeringen anser dock att ansvarsfrihet bör gälla även i de fall en anställd har gjort en anmälan om misstänkta överträdelser via företagens interna rapporteringssystem. Om anmälningar via företagens interna rapporteringssystem inte skulle omfattas, skulle det enligt regeringens bedömning riskera att väsentligen hämma användandet av de interna systemen.

Av reglerna i UCITS V-direktivet följer vidare att det är rapportering av överträdelser av regler i det direktivet som ska omfattas av ansvarsfrihet. Det är emellertid svårt att avgränsa bestämmelserna till enbart anmälningar och utsagor som rör överträdelser som hänför sig direkt till reglerna i direktivet. Regeringen anser därför att ansvarsfrihet bör gälla vid rapportering av överträdelser av bestämmelser som gäller för verksamheten. På så sätt kan besvärliga gränsdragningsproblem undvikas. Samtidigt medför det ett både tydligare och säkrare skydd för anmälaren.

Enligt reglerna i direktivet kan rapporteringen avse potentiella eller faktiska överträdelser. Enligt regeringens uppfattning är det rimligt att ställa ett krav på att anmälaren ska ha haft anledning att anta att det skett en överträdelse av bestämmelserna som gäller för verksamheten. Det innebär att det bör krävas att det finns någon omständighet som kan konstateras objektivt, dvs. det bör inte vara fråga om ett rent påstående från anmälarens sida.

Ingripanden och sanktioner

Utökade möjligheter till ingripanden och sanktioner mot bolag

I UCITS V-direktivet anges vilka överträdelser som ska kunna leda till sanktioner och andra administrativa åtgärder mot fondbolag, förvaringsinstitut och fysiska personer. Dessa räknas upp i en överträdelsekatalog. Regeringen bedömer att de befintliga bestämmelserna om ingripanden vid regelöverträdelser i 12 kap. lagen om värdepappersfonder motsvarar de krav som gäller för fondbolag enligt direktivet. Det motsvarar hur en liknande överträdelsekatalog i kapitaltäckningsdirektivet genomfördes i svensk rätt. Regeringen anser dock att bestämmelserna bör utvidgas till att i tillämpliga fall gälla också i förhållande till förvaringsinstitut.

Genom direktivet ges medlemsstaterna också utökade möjligheter att ingripa mot fondbolag som fått tillstånd på grundval av falska uppgifter, mot den som driver fondverksamhet utan att vara berättigad till det och mot ägare (såväl fysiska som juridiska personer) som åsidosätter tillstånds- eller underrättelseskyldigheterna för prövning av ägares lämplighet. Regeringen konstaterar att nuvarande bestämmelser i lagen om värdepappersfonder i några avseenden behöver anpassas i enlighet med reglerna i direktivet. Det gäller i fråga om ingripande mot fondbolag som fått tillstånd genom falska uppgifter m.m., men också vid åsidosättande av tillståndsplikten (12 kap. 19 §) och av tillstånds- och underrättelseskyldigheterna för prövning av ägares lämplighet (11 kap. 7 och 8 §§). Finansinspektionen föreslås få besluta om en sanktionsavgift för sådana regelöverträdelser vid sidan av andra administrativa åtgärder.

Vidare görs en uppräknings i direktivet av de olika slag av sanktioner och andra administrativa åtgärder som åtminstone ska finnas att tillgå och regler som anger storleken på de sanktionsavgifter som ska kunna tas ut. Regeringen konstaterar, med samma motivering som i fråga om överträdelsekatalogen, att

det saknas behov av att införa en sanktionskatalog i lagen om värdepappersfonder. Den befintliga bestämmelsen om ingripande åtgärder kan behållas. När det gäller befogenheten att besluta om sanktionsavgifter behöver dock de nuvarande bestämmelserna om beräkningen av och storleken på sådana avgifter anpassas något för att uppfylla kraven i UCITS V-direktivet; bl.a. bör den nuvarande beloppsbegränsningen om 50 miljoner kronor tas bort. Bestämmelserna om ingripande och sanktioner föreslås, som framgått ovan, i relevanta delar också göras tillämpliga i förhållande till förvaringsinstitut.

Sanktioner och andra administrativa åtgärder mot fysiska personer

Ingripanden på grund av regelöverträdelser ska enligt direktivet också kunna riktas mot fysiska personer. Sanktioner och andra administrativa åtgärder med anledning av regelöverträdelser enligt överträdelsekatalogen ska enligt UCITS V-direktivet även kunna tillämpas på ledamöter i ett fondbolags eller förvaringsinstituts ledningsorgan och andra fysiska personer som är ansvariga för överträdelsen.

När motsvarande regler i kapitaltäckningsdirektivet genomfördes i svensk rätt angavs i de berörda svenska bestämmelserna uttryckligen de överträdelser för vilka sanktioner kan riktas mot fysiska personer i kreditinstitutens eller värdepappersbolagens ledning. Regeringen angav då i förarbetena att en sådan ordning skapar tydlighet och förutsebarhet för den enskilde, vilket inte minst är viktigt eftersom bestämmelserna kan anses ha straffrättslig karaktär. Regeringen anser mot den bakgrunden att de regelöverträdelser som enligt de nya reglerna i UCITS V-direktivet ska kunna leda till sanktioner mot fysiska personer på samma sätt bör anges genom en uppräkningslista i lagen om värdepappersfonder. Direktivet förutsätter inte att det regelmässigt beslutas om sanktioner mot fysiska personer. Det är enligt regeringens bedömning tillräckligt att svensk rätt erbjuder en möjlighet att rikta sanktioner mot fysiska personer.

Den personkrets som ska kunna träffas av sanktioner utgörs av styrelseledamöter, vd:ar och deras ersättare. Det motsvarar den personkrets som omfattas av ledningsprövning i ett finansiellt företag. Om det inte går att utläsa direkt av den näringsrättsliga regleringen var ansvaret för en viss fråga ligger, och vem som därmed är ansvarig, får man falla tillbaka på de grundläggande associationsrättsliga bestämmelserna om bolagsorganens uppgifter och ansvarsområden.

Regeringen konstaterar vidare att när motsvarande regler i kapitaltäckningsdirektivet genomfördes i svensk rätt infördes det ett subjektivt rekvisit som förutsättning för ansvar. En anledning till det var att man ytterligare ville understryka att det bör vara fråga om särskilt allvarliga fall för att en sanktion ska komma i fråga. Det subjektiva rekvisit som då infördes var uppsåt eller grov oaktsamhet.

UCITS V-direktivet ställer inte upp något sådant krav, men det finns inte något hinder för en medlemsstat att införa ett sådant villkor. Regeringen anser

att samma förutsättningar som gäller enligt genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet bör gälla vid påförande av sanktioner gentemot fysiska personer i ett fondbolags och förvaringsinstituts ledning vid överträdelser som sådana företag gör sig skyldiga till. Ett krav på uppsåt eller grov oaktsamhet föreslås därför införas också för beslut om sanktioner mot fysiska personer i fondbolags eller förvaringsinstituts ledning vid överträdelser från företagens sida. En förutsättning för att sanktioner mot fysiska personer över huvud taget ska övervägas är enligt regeringen att fondbolagets eller förvaringsinstitutets överträdelse har bedömts som allvarlig, detta för att understryka att det är företagen som står i fokus när sanktioner övervägs och att sanktioner mot fysiska personer endast bör komma i fråga i särskilda fall.

Den sanktion som föreslås kunna riktas mot en styrelseledamot eller en vd i ett fondbolag eller en ersättare för någon av dem innebär ett förbud mot att utöva ledningsuppdrag i ett sådant bolag. Ett sådant förbud har likheter med näringsförbud enligt lagen (2014:836) om näringsförbud och bör, liksom näringsförbud, vara bestämt till en viss tid, lägst tre och högst tio år. Vid upprepade fall av överträdelser ska det dock vara möjligt att besluta om ett permanent förbud, vilket krävs för ett korrekt genomförande av direktivet i svensk rätt.

Sanktionsavgifter kan i dag inte riktas mot fysiska personer. Finansinspektionen måste därför ges en sådan möjlighet i lagen om värdepappersfonder. Sådana sanktioner ska enligt direktivet kunna uppgå till åtminstone 5 miljoner euro eller två gånger beloppet av den fördel som man fått genom överträdelser, om detta belopp överstiger 5 miljoner euro. Förebilden för hur bestämmelserna om sanktionsavgifter riktade mot fysiska personer i lagen om värdepappersfonder ska utformas bör enligt regeringen vara det sätt som motsvarande regler i kapitaltäckningsdirektivet genomförts i svensk rätt. Det innebär att Finansinspektionen ges en möjlighet att utfärda ett sanktionsföreläggande som, om det godkänns av personen det riktats mot, blir att jämställa med en dom som fått laga kraft. Om föreläggandet inte godkänns måste inspektionen ansöka hos domstol om att sanktionen ska dömas ut. Sådana ärenden ska prövas av en allmän förvaltningsdomstol. Samma ordning valdes när motsvarande regler i förordningen om värdepapperscentraler och öppenhetsdirektivet genomfördes i svensk rätt. Regeringen anser att samma omständigheter och skäl som anfördes i dessa ärenden är relevanta vid genomförandet av UCITS V-direktivet. Vidare framhåller regeringen att om denna ordning införs också på fondområdet förbättras förutsättningarna för ett likformigt sanktionsförfarande på finansmarknadsområdet.

I direktivet finns inga regler om preskription och verkställighet när det gäller sanktioner. Eftersom de sanktionsavgifter som föreslås uppvisar stora likheter med bötesstraff, för vilka s.k. åtalspreskription gäller, finns det enligt regeringen anledning att i lagen om värdepappersfonder införa en bestämmelse om under hur lång tid ansvar kan utkrävas. Sådana bestämmelser finns i dag i flera andra lagar på värdepappersmarknadsområdet.

Vid genomförandet i svensk rätt av kapitaltäckningsdirektivet uttalade regeringen att en tid om två år framstod som väl avvägd och även överensstämde med andra lagar på det finansiella området. Regeringen gör samma bedömning nu. Ett sanktionsföreläggande mot en fysisk person för ett fondbolags eller ett förvaringsinstituts överträdelse ska alltså för att få beslutas ha delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från det att överträdelsen ägde rum. Ett sådant beslut får sedan verkställas enligt utskökningsbalkens bestämmelser och avgiften preskriberas i den utsträckning som beslutet inte har verkställts inom fem år.

Beslut och handläggning i ärenden om ingripanden och sanktioner

I UCITS V-direktivet anges även vilka omständigheter som ska beaktas vid utövandet av ingripandebefogenheterna. Det är omständigheter som kan påverka i såväl försvårande som förmildrande riktning. Regeringen konstaterar att lagen om värdepappersfonder i dag innehåller få anvisningar om vilka omständigheter som ska beaktas vid valet av sanktion. För att främja förutsebarheten och enhetligheten i tillämpningen av bestämmelserna är det enligt regeringen rimligt att som utgångspunkt låta samtliga omständigheter som omnämns i direktivet framgå direkt av lagen. Det bör vara till fördel för både tillämpande myndigheter och berörda företag och personer. För att inte begränsa utrymmet för egna bedömningar och möjligheten att ta hänsyn till särskilda omständigheter i det enskilda fallet bör dock lagtexten utgöra en exemplifierande, men inte uttömmande, uppräkningslista av olika omständigheter som ska beaktas. Detta överensstämmer med den bedömning som gjordes när motsvarande regler i kapitaltäckningsdirektivet genomfördes i svensk rätt.

Det skulle undantagsvis kunna uppkomma situationer där det s.k. dubbelprövningsförbudet aktualiseras. Med dubbelprövningsförbud avses förbudet mot dubbla förfaranden i form av både administrativa sanktioner och straffrättsliga åtgärder som riktas mot en och samma fysiska eller juridiska person för samma gärning. Regeringen framhåller att om dubbelprövningsförbudet skulle aktualiseras ska de myndigheter som hanterar ärendet, oavsett om det är Finansinspektionen eller andra myndigheter, handlägga ärendet med hänsyn till förbudet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Medlemsstaterna ska enligt UCITS V-direktivet senast den 18 mars 2016 ha antagit och offentliggjort de lagar och andra författningar som är nödvändiga för genomförandet. De nationella bestämmelserna ska också träda i kraft detta datum. Regeringen konstaterar att det inte är möjligt att genomföra direktivet i svensk rätt inom föreskriven tid. Det är därför angeläget att ändringarna träder i kraft så snart som möjligt, vilket regeringen bedömer är den 1 november 2016.

Direktivet ger inte uttryckligen något utrymme för en övergångsperiod för de nya reglerna. Trots detta anser regeringen att det är rimligt att fondbolagen får tid på sig att anpassa sina faktablad och informationsbroschyrer.

Regeringen förordar därför att de föreslagna lagändringarna i dessa delar börjar tillämpas den 1 januari 2017.

De bestämmelser om sanktioner som föreslås bör inte tillämpas på överträdelser som ägt rum före ikraftträdandet eftersom det skulle ge sanktionsbestämmelserna retroaktiv verkan, vilket inte är förenligt med legalitetsprincipen. En övergångsbestämmelse med denna innebörd föreslås därför.

Förslagets konsekvenser

Konsekvenser för fondmarknaden och investerare

Ändringarna i direktivet är motiverade av behovet att förbättra investerarskyddet. I detta sammanhang bör man särskilt framhålla den nya möjligheten för ägare av fondandelar att begära skadestånd direkt från ett förvaringsinstitut.

Genom UCITS V-direktivet införs även harmoniserade krav när det gäller ersättningsvillkor och sanktioner i händelse av regelöverträdelser. De nya kraven när det gäller ersättningsvillkor bör minska fondbolagens incitament att ta risker som inte är i linje med de förvaltade fondernas riskprofil. Bestämmelserna om de behöriga myndigheternas nya tillsyns- och sanktionsbefogenheter, inbegripet skyldigheten för såväl myndigheten som fondbolag och förvaringsinstitut att se till att det finns system för att ta emot anmälningar om regelöverträdelser, minskar risken för regelarbitrage och bidrar till upprätthållandet av ett harmoniserat regelverk.

Sanktioner och avgiftsnivåer är visserligen inte helt harmoniserade och kommer inte att vara identiska i samtliga länder, men minimireglerna i direktivet bör innebära att tillräckligt avskräckande sanktionssystem kommer att finnas i samtliga länder inom EES.

Regeringen bedömer att investerarna i värdepappersfonder gynnas av tydligare regler i nämnda avseenden och av harmoniserade krav på fondbolag och förvaringsinstitut när det gäller ersättningsvillkor och sanktioner, utan att kostnaderna för fondsparande behöver påverkas i negativ riktning.

Konsekvenser för företag

Regeringen bedömer att konsekvenserna för fondbolag vad gäller kostnader, tidsåtgång och verksamhet av de nya ersättningsreglerna och kraven på inrättande av system för att ta emot och hantera anmälningar från visselblåsare är marginella respektive innebär vissa begränsade investerings- och driftskostnader. De ändrade sanktionsreglerna bedöms däremot inte innebära några administrativa kostnader för bolagen. Regeringen bedömer att de sammantagna konsekvenserna för fondbolagens kostnader, tidsåtgång och verksamhet blir mycket begränsade.

När det gäller förvaringsinstitut gör regeringen bedömningen att konsekvenserna för institutens kostnader, tidsåtgång och verksamhet inte är entydigt negativa. Det bör enligt regeringen i sammanhanget beaktas att

konsekvenserna för fondernas andelsägare, dvs. investerarskyddet, är entydigt positiva.

Konsekvenser för det allmänna

De föreslagna ändringarna i gällande rätt bedöms få konsekvenser för staten primärt genom påverkan på Finansinspektionens verksamhet i egenskap av behörig myndighet enligt direktivet. De förändringar av sanktionssystemet som regeringen föreslår bedöms även kunna medföra vissa konsekvenser för domstolsväsendet.

Genomförandet av direktivet kommer att ge upphov till vissa initiala kostnader för Finansinspektionen, främst när det gäller föreskriftsarbete. Vidare kommer Finansinspektionen att behöva anpassa sin verksamhet med anledning av framför allt handläggningen av ärenden om överträdelse och den föreslagna beslutsordningen när det gäller sanktioner riktade mot fysiska personer. I materiellt hänseende bedöms de nya reglerna inte medföra någon större förändring av antalet ärenden om överträdelse för Finansinspektionen. Merkostnaderna för Finansinspektionen bedöms enligt regeringen kunna hanteras inom myndighetens befintliga budgetramar.

Den ökade arbetsbelastning som kan uppkomma i Sveriges domstolar är en följd av skärpta regler om ingripanden och sanktioner som avser hela finansmarknadsområdet, inom vilket förvaltning av värdepappersfonder och förvaring av tillgångar i fonder är en mindre del. Det framstår därför enligt regeringen inte som befogat att särskilt uppmärksamma frågor om domstolarnas resurser i just detta sammanhang. Regeringen bedömer att förslagen inte kommer att leda till någon väsentligt ökad belastning för de allmänna förvaltningsdomstolarna. Eventuella konsekvenser för resursbehovet i domstolarna får följas upp och hanteras inom befintliga budgetramar för utgiftsområdet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att förslagen i propositionen innebär att svensk lagstiftning anpassas till det aktuella direktivet och förordningen på ett ändamålsenligt sätt. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet lagförslagen i proposition 2015/16:170.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:170 En uppdaterad fondlagstiftning (UCITS V):

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:46) om värdepappersfonder²

dels att nuvarande 2 kap. 17 c § ska betecknas 2 kap. 17 f §,

dels att 1 kap. 10 §, 2 kap. 19 och 21 §§, 3 kap. 1–4 §§, 4 kap. 15, 16 a och 18 §§, 12 kap. 1, 2, 6–8, 9, 11–14 och 19 §§, 13 kap. 1 § och 14 kap. 1 § och rubrikerna närmast före 12 kap. 1, 7 och 11 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före nuvarande 2 kap. 17 c § ska sättas närmast före den nya 2 kap. 17 f §,

dels att det ska införas 24 nya paragrafer, 2 kap. 17 c–17 e §§, 3 kap. 5–16 §§, 11 kap. 8 a § och 12 kap. 1 a, 1 b, 2 a, 8 a, 9 a–9 d §§ och närmast före 3 kap. 1, 3–6 och 8–16 §§ och 12 kap. 9 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

10 §³

För förvaltningsbolags och fondföretags verksamhet i Sverige tillämpas 2 kap. 19 § första stycket och 20–21 §§ på motsvarande sätt.

Utöver det som anges i första stycket tillämpas på motsvarande sätt – 2 kap. 17 c § för förvaltningsbolags verksamhet i Sverige enligt 6 § första stycket 1, och – 2 kap. 17 f § för förvaltningsbolags verksamhet i Sverige enligt 6 § första stycket 1, och

– 4 kap. 20 § för fondföretags verksamhet i Sverige enligt 7 §.

För filialer till förvaltningsbolag och fondföretag gäller i övrigt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

2 kap.

17 c §

Ett fondbolag ska ha ett ersättningsystem som främjar en sund

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563

2 kap. 17 c § 2014:558
rubriken närmast före 2 kap. 17 c § 2014:558.

³ Senaste lydelse 2014:558.

och effektiv riskhantering.

Inom ramen för ersättnings-systemet ska fondbolaget upprätta och tillämpa en ersättningspolicy.

17 d §

Ett fondbolag ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av bestämmelser som gäller för verksamheten.

Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid behandling av personuppgifter inom ramen för sådana rapporteringssystem som avses i första stycket.

17 e §

En anställd hos ett fondbolag som har gjort en anmälan till Finansinspektionen eller Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om misstänkta överträdelser av bestämmelser som gäller för verksamheten får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt, om anmälaren hade anledning att anta att en överträdelse hade skett.

Detsamma gäller om en anställd har gjort en anmälan via det rapporteringssystem som avses i 17 d §.

19 §⁴

Enskildas förhållanden till en värdepappersfond, ett fondbolag eller ett förvaringsinstitut får inte obehörigen röjas.

Enskildas förhållanden till en värdepappersfond, ett fondbolag eller ett förvaringsinstitut får inte obehörigen röjas. Detsamma gäller en uppgift i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som gäller för ett fondbolags verksamhet, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet.

⁴ Senaste lydelse 2013:563.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

21 §⁵

Om en fondandelsägare tillfogats skada genom att fondbolaget överträtt denna lag eller fondbestämmelserna, *skall* fondbolaget ersätta skadan. *Om en fondandelsägare eller ett fondbolag tillfogats skada genom att förvaringsinstitutet överträtt denna lag eller fondbestämmelserna, skall institutet ersätta skadan.*

Om en fondandelsägare tillfogats skada genom att fondbolaget överträtt denna lag eller fondbestämmelserna, *ska* fondbolaget ersätta skadan.

3 kap.

Allmänna bestämmelser om förvaringsinstitut

1 §⁶

För varje värdepappersfond *ska* det finnas ett förvaringsinstitut. Förvaringsinstitutet ska ha sitt säte i Sverige eller, om det är en i Sverige etablerad filial, i ett annat land inom EES.

Ett fondbolag ska för varje värdepappersfond som bolaget förvaltar se till att det utses ett förvaringsinstitut. Förvaringsinstitutet ska ha sitt säte i Sverige eller, om det är en i Sverige etablerad filial, i ett annat land inom EES.

Förvaringsinstitutet ska handla oberoende av fondbolaget och uteslutande i andelsägarnas gemensamma intresse.

2 §⁷

Förvaringsinstitutet ska verkställa de beslut av fondbolaget som avser värdepappersfonden om de inte strider mot bestämmelserna i denna lag eller fondbestämmelserna.

Förvaringsinstitutet ska *handla hederligt, rättvist, oberoende och professionellt samt uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse.*

Förvaringsinstitutet ska vidare ta emot och förvara den egendom som ingår i fonden samt se till att

1. försäljning och inlösen av fondandelar sker i enlighet med bestämmelserna i denna lag och

Förvaringsinstitutet ska *hålla verksamheten som förvaringsinstitut åtskild från verksamheter som kan komma i konflikt med fondbolagets eller fondandelsägarnas intressen.*

⁵ Senaste lydelse 2007:562.

⁶ Senaste lydelse 2013:563. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

⁷ Senaste lydelse 2013:563.

fondbestämmelserna,

2. *fondandelarnas värde beräknas enligt bestämmelserna i denna lag och fondbestämmelserna,*

3. *tillgångarna i fonden utan dröjsmål kommer institutet till handa, och*

4. *medlen i fonden används enligt bestämmelserna i denna lag och fondbestämmelserna.*

Om utländska finansiella instrument ingår i fonden, får förvaringsinstitutet låta ett lämpligt utländskt förvaringsinstitut förvara dem. Ett sådant uppdrag fråntar inte förvaringsinstitutet dess ansvar enligt denna lag.

Förvaringsinstitutet ska identifiera, hantera och övervaka eventuella intressekonflikter. Sådana konflikter ska redovisas för fondens andelsägare.

Skriftligt avtal

3 §⁸

Förvaringsinstitutet får inte för värdepappersfond ta upp eller bevilja lån eller gå i borgen.

Fondbolaget och förvaringsinstitutet ska ingå ett skriftligt avtal som reglerar förhållandet mellan parterna. Avtalet ska bland annat reglera det informationsutbyte och den samordning som krävs för att institutet ska kunna utföra sina uppgifter för fondens räkning i enlighet med kraven i denna lag och andra författningar.

Förvaringsinstitutets uppgifter

Allmänna uppgifter

4 §⁹

Förvaringsinstitutet ska med fondbolaget ingå ett skriftligt avtal som reglerar förhållandet mellan parterna, exempelvis det informationsutbyte och den samordning som krävs för att institutet och bolaget ska kunna uppfylla kraven i denna lag och andra författningar. Avtalet ska innehålla åt-

Förvaringsinstitutet ska verkställa fondbolagets instruktioner som avser värdepappersfonden om de inte strider mot bestämmelserna i denna lag eller annan författning eller mot fondbestämmelserna samt se till att

1. försäljning, inlösen och maku- lering av andelar i fonden genom-

⁸ Senaste lydelse 2013:563.

⁹ Senaste lydelse 2013:563. Ändringen innebär bl.a. att andra och tredje styckena tas bort.

minstone sådana uppgifter som anges i artiklarna 30–33, 35 och 37 i kommissionens direktiv 2010/43/EU av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG när det gäller organisatoriska krav, intressekonflikter, uppföranderegler, riskhantering och innehåll i avtalet mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag.

Avtalet får omfatta flera värdepappersfonder. I avtalet ska anges vilka värdepappersfonder som omfattas.

I ett avtal som ingås mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond efter tillstånd enligt 1 kap. 6 b § ska det föreskrivas att svensk lag är tillämplig på avtalet.

förs enligt denna lag och fondbestämmelserna,

2. värdet av andelarna i fonden beräknas enligt denna lag och fondbestämmelserna,

3. ersättningar för transaktioner som berör en fonds tillgångar betalas in till fonden utan dröjsmål, och

4. fondens intäkter används enligt bestämmelserna i denna lag och fondbestämmelserna.

Övervakning av penningflöden

5 §

Förvaringsinstitutet ska övervaka värdepappersfondens penningflöden.

Förvaringsinstitutet ska särskilt se till att alla betalningar från investerare har tagits emot och att alla likvida medel i fonden har bokförts på likvidkonton som har öppnats i fondens namn eller i fondbolagets eller förvaringsinstitutets namn för fondens räkning.

Likvidkonton enligt andra stycket ska öppnas hos en centralbank, ett kreditinstitut med säte inom EES eller en bank som har auktoriserats i ett land utanför EES.

Likvidkonton ska föras i enlighet med principerna i artikel 16 i kommissionens direktiv 2006/73/EG av den 10 augusti 2006 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller

organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet, i den ursprungliga lydelsen.

Om likvidkontot har öppnats i förvaringsinstitutets namn för fondens räkning, får medel som tillhör förvaringsinstitutet eller sådana enheter som avses i tredje stycket inte finnas på samma konto.

Förvaring av tillgångarna i en värdepappersfond

6 §

Förvaringsinstitutet ska

1. depåförvara

a) alla finansiella instrument som kan registreras på ett konto för finansiella instrument som har öppnats hos förvaringsinstitutet, och

b) alla finansiella instrument som fysiskt kan levereras till förvaringsinstitutet, samt

2. kontrollera att fondbolaget, för värdepappersfondens räkning, har äganderätt till övriga tillgångar samt föra och hålla ett uppdaterat register över dem.

Förvaringsinstitutet, eller en uppdragstagare som utför uppgifterna i första stycket, får inte återanvända tillgångarna i en värdepappersfond för egen räkning.

Tillgångarna i en värdepappersfond som depåförvaras enligt första stycket 1 får återanvändas endast för fondens räkning och under förutsättning att

1. förvaringsinstitutet följer fondbolagets instruktioner,

2. återanvändningen gagnar andelsägarnas intressen, och

3. transaktionen omfattas av en likvid säkerhet av hög kvalitet

a) som tagits emot av fonden inom ramen för ett avtal om säkerhetsöverlåtelse (återköpsavtal), och

b) vars marknadsvärde vid varje tidpunkt med marginal uppgår till minst marknadsvärdet av de återanvända tillgångarna.

7 §

För att fullgöra sina uppgifter enligt 6 § första stycket 1 ska förvaringsinstitutet se till att alla finansiella instrument registreras på ett separat konto hos institutet i värdepappersfondens namn, eller i fondbolagets namn för fondens räkning, och i enlighet med principerna i artikel 16 i direktiv 2006/73/EG, i den ursprungliga lydelsen.

För att fullgöra sina uppgifter enligt 6 § första stycket 2 ska förvaringsinstitutet lägga uppgifter eller handlingar från fondbolaget samt andra tillgängliga handlingar till grund för sin bedömning av äganderätten till tillgångarna.

Förteckning över tillgångarna i värdepappersfonden

8 §

Förvaringsinstitutet ska regelbundet ge fondbolaget en fullständig förteckning över samtliga tillgångar som ingår i värdepappersfonden.

Förbud mot att ta upp eller bevilja lån eller gå i borgen

9 §

Förvaringsinstitutet får inte för en värdepappersfond ta upp eller bevilja lån eller gå i borgen.

Uppdragsavtal

Allmänna krav på uppdragsavtal

10 §

Förvaringsinstitutet får inte uppdra åt någon annan att utföra andra uppgifter än depåförvaring

av tillgångar och kontroll av äganderätten enligt 6 § första stycket.

Delegering enligt första stycket förutsätter att förvaringsinstitutet

1. kan visa att det finns ett objektivt skäl för delegering av uppgifterna och att avsikten inte är att kringgå kraven i denna lag eller annan författning,

2. har handlat med den skicklighet, aktsamhet och omsorg som krävs vid valet av uppdragstagare, och

3. regelbundet övervakar uppdragstagaren och dennes rutiner avseende delegerade uppgifter.

Övriga villkor för uppdragsavtal

11 §

Förvaringsinstitutet ska, utöver det som anges i 10 § andra stycket och om inget annat följer av 12 §, förvissa sig om att uppdragstagaren

1. har den struktur och den sakkunskap som krävs i förhållande till uppdraget,

2. om uppdraget avser depåförvaringsuppgifter,

a) omfattas av en effektiv reglering, inbegripet minimikapitalkrav och effektiv tillsyn över verksamheten i den berörda jurisdiktionen, och

b) omfattas av regelbunden extern granskning för att säkerställa att de finansiella instrumenten finns i uppdragstagarens besittning,

3. håller de anförtrodda tillgångarna åtskilda från egna och andras tillgångar så att de alltid går att identifiera,

4. har vidtagit alla nödvändiga åtgärder för att tillgångarna i värdepappersfonden, om uppdragstagaren blir insolvent, inte ska vara tillgängliga för utdelning eller realisering till uppdragstagarens fordringsägare, och

5. uppfyller de allmänna skyldigheter och respekterar de förbud som anges i 2, 3, 6 och 7 §§.

Särskilda bestämmelser vid
uppdragsavtal avseende
depåförvaringsuppgifter utanför
EES

12 §

Om lagstiftningen i ett land utanför EES kräver att vissa finansiella instrument depåförvaras av en lokal enhet och det endast finns lokala enheter som inte uppfyller kraven i 11 § 2 a, får förvaringsinstitutet trots det uppdra depåförvaringsuppgifter åt en sådan enhet. Detta får dock ske endast i den omfattning som är nödvändig enligt det landets lagstiftning och endast så länge det inte finns lokala enheter som uppfyller dessa krav.

För delegering enligt första stycket krävs dessutom att

1. fondandelsägarna, innan de gjorde sin investering, har blivit informerade om att delegeringen är nödvändig enligt det landets lagstiftning, de omständigheter som motiverar delegeringen och de risker som är förknippade med delegeringen, och

2. fondbolaget har gett instruktioner till förvaringsinstitutet att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet.

Vidaredelegering

13 §

En uppdragstagare får i sin tur uppdra åt någon annan att utföra uppgifter enligt 10 § (vidaredelegering), om samtliga villkor som ställs upp för förvaringsinstitutets delegering är uppfyllda.

Förvaringsinstitutets ansvar för förluster och annan skada

Ansvar för förlust av finansiella instrument som depåförvaras

14 §

Om förvaringsinstitutet eller en uppdragstagare har förlorat finansiella instrument som depåförvaras enligt 6 § första stycket 1, ska institutet utan onödigt dröjsmål återlämna finansiella instrument av samma slag eller utge ett belopp motsvarande värdet till fondbolaget för värdepappersfondens räkning.

Förvaringsinstitutet är inte ansvarigt enligt första stycket om institutet kan visa att förlusten är orsakad av en yttre händelse utanför institutets rimliga kontroll, och vars konsekvenser var omöjliga att undvika trots att alla rimliga ansträngningar gjorts.

Ett avtal är ogiltigt i den utsträckning det utesluter eller begränsar förvaringsinstitutets ansvar enligt första stycket.

Ansvar för övriga skador

15 §

Om fondandelsägarna tillfogats annan skada än sådan som avses i 14 § genom att förvaringsinstitutet eller en uppdragstagare uppsåtligt eller av oaktsamhet har överträtt denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten, ska institutet ersätta skadan.

Ett avtal är ogiltigt i den utsträckning det utesluter eller begränsar förvaringsinstitutets ansvar enligt första stycket.

Ansvar vid uppdragsavtal

16 §

Ett uppdragsavtal avseende förvaring av tillgångar och kontroll

av äganderätten enligt 6 § fråntar inte förvaringsinstitutet dess ansvar för förluster och annan skada enligt denna lag. Detta gäller även om uppdragstagaren har vidare-delegerat uppgiften enligt 13 §.

4 kap.
15 §¹⁰

För varje värdepappersfond ska det finnas en aktuell informationsbroschyr.

Informationsbroschyren ska innehålla

1. fondbestämmelserna,
2. de ytterligare uppgifter som behövs för att man ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den,
3. en tydlig och lättbegriplig förklaring av fondens riskprofil,
4. uppgifter om det arbete eller de funktioner som fondbolaget får uppdraga åt någon annan att utföra enligt 4 och 5 §§,
5. uppgifter om vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras i, *och*
6. för det fall fondmedlen får placeras i derivatinstrument, uppgifter om i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil.
5. uppgifter om vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras i,
6. för det fall fondmedlen får placeras i derivatinstrument, uppgifter om i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil, *och*
7. uppgifter om fondbolagets ersättningspolicy.

16 a §¹¹

För varje värdepappersfond ska det finnas ett aktuellt faktablad.

Faktabladet ska på ett lättbegripligt sätt och i sammanfattning innehålla den grundläggande information som behövs för att investerare ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den.

Innehållet i faktabladet ska vara rättvisande och tydligt och får inte vara vilseledande. Det ska stämma överens med relevanta delar i informationsbroschyren.

Utöver det som följer av andra och tredje styckena ska faktabladet innehålla en upplysning om att information om fondbolagets ersättningspolicy är tillgänglig på en angiven webbplats och att en papperskopia kan fås kostnadsfritt på begäran.

¹⁰ Senaste lydelse 2013:563.

¹¹ Senaste lydelse 2013:563.

Bestämmelser om hur faktabladet för en värdepappersfond ska vara utformat och om dess innehåll finns i kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats.

18 §¹²

Fondbolaget ska för varje värdepappersfond som det förvaltar lämna

1. en årsberättelse inom fyra månader från räkenskapsårets utgång, och
2. en halvårsredogörelse för räkenskapsårets första sex månader inom två månader från halvårets utgång.

Årsberättelser och halvårsredogörelser ska innehålla den information som behövs för att man ska kunna bedöma varje värdepappersfonds utveckling och ställning. Handlingarna ska på begäran kostnadsfritt skickas till andelsägarna och finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. Fondbolaget ska i samband med att bolaget lämnar sådan information som avses i 22 § tillfråga andelsägarna om de vill ha årsberättelsen och halvårsredogörelsen.

Utöver det som anges i andra stycket ska årsberättelsen innehålla uppgifter om det sammanlagda ersättningsbeloppet för räkenskapsåret, fördelat på fasta och rörliga ersättningar, som fondbolaget betalat ut till sin personal samt om efterlevnaden och väsentliga förändringar av fondbolagets ersättningspolicy.

11 kap.

8 a §

Finansinspektionen får, utöver det som anges i 7 och 8 §§, besluta att en ägare i ett fondbolag som inte följer bestämmelserna i 1 eller 4 § ska betala en sanktionsavgift som bestäms i enlighet med 12 kap. 8–9 §§.

¹² Senaste lydelse 2013:563.

12 kap.

Ingripanden mot fondbolag**Ingripanden mot fondbolag och
förvaringsinstitut samt vissa
fysiska personer¹³**1 §¹⁴

Om ett fondbolag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar bolagets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då förelägga bolaget att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska fondbolagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Om ett fondbolag eller ett förvaringsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar bolagets eller institutets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar bolagets eller institutets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa eller minska riskerna i verksamheten i något avseende eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller genom att göra en anmärkning. Om ett fondbolags överträdelse är allvarlig, ska bolagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

1 a §

Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i ett fondbolags styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om fondbolaget

1. har fått tillstånd att driva fondverksamhet genom att lämna falska uppgifter eller på annat otillbörligt sätt,

2. tillhandahåller diskretionär portföljförvaltning i strid med 1 kap. 4 §,

3. påbörjar marknadsföring av en av bolaget förvaltat värde-

¹³ Senaste lydelse 2008:282.

¹⁴ Senaste lydelse 2008:282.

pappersfond i ett annat land inom EES innan en underrättelse om detta gjorts hos Finansinspektionen i enlighet med 2 kap. 15 c §,

4. inte uppfyller grundläggande krav på organisation och drift av verksamheten enligt 2 kap. 17 eller 17 f § eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 5 avseende dessa bestämmelser,

5. åsidosätter sina skyldigheter eller på annat sätt överträder det som anges om uppdragsavtal i 4 kap. 4–6 §§ och 7 § första stycket,

6. påbörjar förvaltning och marknadsföring av en värdepappersfond utan att fondbestämmelserna godkänts enligt 4 kap. 9 §,

7. vid upprepade tillfällen låter bli att upprätta eller tillhandahålla informationsbroschyr, faktablad, årsberättelse och halvårsberättelse i enlighet med 4 kap. 15–21 §§,

8. vid upprepade tillfällen placerar medel i en värdepappersfond i strid med det som anges i 5 kap. 1, 3–22, 24 eller 25 § eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 9, 10, 12 och 13 avseende dessa bestämmelser,

9. inte uppfyller kraven på hantering av risker i 5 kap. 2 § första eller andra stycket eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 11 avseende dessa bestämmelser,

10. i strid med 11 kap. 5 § första stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla sådana förvärv och avyttringar som avses där, eller

11. i strid med 11 kap. 5 § tredje stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla namnen på de ägare som har ett kvalificerat innehav av aktier i bolaget samt storleken på innehavet.

Om en sådan person som anges i

första stycket omfattas av tillstånds- eller underrättelseskyldighet enligt 11 kap. 1 eller 4 § för förvärv eller avyttring av aktier i bolaget, ska första stycket 10 och 11 inte gälla för den personen i fråga om dessa aktier.

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om bolagets överträdelse är allvarlig och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, eller, för upprepade allvarliga överträdelser, permanent inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i ett fondbolag, eller ersättare för någon av dem, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

1 b §

Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i ett förvaringsinstituts styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om förvaringsinstitutet

1. låter bli att övervaka en värdepappersfonds penningströskeln i strid med 3 kap. 5 §,

2. låter bli att förvara en värdepappersfonds tillgångar eller på annat sätt överträder det som anges i 3 kap. 6 och 7 §§, eller

3. låter bli att utföra sina övriga uppgifter i strid med 3 kap. 4 och 8 §§.

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om institutets överträdelse är allvarlig och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom beslut om sanktionsavgift.

2 §¹⁵

Vid valet av sanktion ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, skador som uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen får avstå från ingripande enligt 1 § om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om fondbolaget gör rättelse eller om något annat organ har vidtagit åtgärder mot fondbolaget som bedöms tillräckliga.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om fondbolaget eller förvaringsinstitutet gör rättelse eller om den fysiska personen verkat för att bolaget eller institutet gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot bolaget, institutet eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

2 a §

Utöver det som anges i 2 § ska i försvårande riktning beaktas om fondbolaget, förvaringsinstitutet eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska beaktas om

1. bolaget, institutet eller den fysiska personen i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. bolaget eller institutet snabbt upphört med överträdelserna, eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelserna ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

¹⁵ Senaste lydelse 2008:282.

6 §¹⁶

Om en behörig myndighet har underrättat Finansinspektionen om att ett fondbolag överträtt föreskrifter som gäller i det landet för *bolaget*, får inspektionen vidta de åtgärder som anges i 1–4 §§ mot bolaget, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om en behörig myndighet har underrättat Finansinspektionen om att ett fondbolag *eller ett förvaringsinstitut* överträtt föreskrifter som gäller i det landet för *sådana bolag eller institut*, får inspektionen vidta de åtgärder som anges i 1, 2 och 3 §§ mot bolaget *eller i 1 och 2 §§ mot institutet*, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Straffavgift**Sanktionsavgift¹⁷**7 §¹⁸

Om ett fondbolag har *fått* anmärkning eller varning enligt 1 § *eller varning enligt 4 § andra stycket*, får Finansinspektionen besluta att fondbolaget ska betala en straffavgift. Detta gäller dock inte om varningen bara omfattar fall som avses i 4 § första stycket 2 eller 4.

Avgiften tillfaller staten.

Om ett fondbolag har *meddelats beslut om* anmärkning eller varning enligt 1 § får Finansinspektionen besluta att fondbolaget ska betala en sanktionsavgift. *Det samma gäller om fondbolaget har meddelats beslut om återkallelse eller varning i ett fall som avses i 4 § första stycket 1.*

Om ett förvaringsinstitut har meddelats beslut om anmärkning enligt 1 §, får Finansinspektionen besluta att förvaringsinstitutet ska betala en sanktionsavgift.

8 §¹⁹

Straffavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor.

Sanktionsavgiften för ett fondbolag eller ett förvaringsinstitut ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 17 september 2014 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro,

2. tio procent av bolagets eller institutets eller, i förekommande fall, koncernens omsättning när-

¹⁶ Senaste lydelse 2008:282.

¹⁷ Senaste lydelse 2008:282.

¹⁸ Senaste lydelse 2008:282.

¹⁹ Senaste lydelse 2008:282.

Avgiften får inte överstiga tio procent av fondbolagets omsättning under närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under bolagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

mast föregående räkenskapsår,

3. två gånger den vinst som bolaget eller institutet erhållit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

4. två gånger de kostnader som bolaget eller institutet undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Om överträdelsen har skett under fondbolagets eller förvaringsinstitutets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

Avgiften tillfaller staten.

8 a §

Sanktionsavgiften för en fysisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 17 september 2014 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro,

2. två gånger den vinst som den fysiska personen erhållit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. två gånger de kostnader som den fysiska personen undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

9 §²⁰

När straffavgiftens storlek beslutas, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

När sanktionsavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 2 och 2 a §§ samt till fondbolagets, förvaringsinstitutets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som fondbolaget, förvaringsinstitutet eller

²⁰ Senaste lydelse 2008:282.

den fysiska personen har erhållit till följd av regelöverträdelsen eller de kostnader som undvikits.

Sanktionsföreläggande

9 a §

Frågor om ingripanden mot fysiska personer för överträdelser enligt 1 a eller 1 b § tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna ett ingripande enligt 1 a § fjärde stycket 1 eller 2 eller 1 b § tredje stycket som är bestämt till tid eller belopp.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i föreläggandet är utan verkan.

9 b §

Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgift om

- 1. den fysiska person som föreläggandet avser,*
- 2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,*
- 3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och*
- 4. den sanktion som föreläggs personen.*

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

9 c §

Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att sanktion ska beslutas. En sådan ansökan ska

göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot fondbolaget eller förvaringsinstitutet för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

9 d §

En sanktion för en överträdelse enligt 1 a eller 1 b § får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift och förseningsavgift²¹

11 §²²

En *straffavgift* eller förseningsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att *avgiftsbeslutet har vunnit laga kraft* eller den längre tid som anges i beslutet.

En *sanktionsavgift* eller förseningsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att ett beslut om att ta ut avgiften fått laga kraft eller *sanktionsföreläggandet godkänts* eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

12 §²³

Finansinspektionens beslut om *straffavgift* eller förseningsavgift får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 11 §.

Finansinspektionens beslut om *sanktionsavgift* eller förseningsavgift får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 11 §.

13 §²⁴

Om *straffavgiften* eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 11 §, ska Finansinspektionen lämna den

Om *sanktionsavgiften* eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 11 §, ska Finansinspektionen lämna den

²¹ Senaste lydelse 2008:282.

²² Senaste lydelse 2008:282.

²³ Senaste lydelse 2008:282.

²⁴ Senaste lydelse 2008:282.

obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

14 §²⁵

En *straffavgift* eller förseningsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet *vann* laga kraft.

En *sanktionsavgift* eller förseningsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet *fick* laga kraft *eller sanktionsföreläggandet godkändes*.

19 §²⁶

Om någon driver sådan verksamhet som omfattas av denna lag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga *den som driver verksamheten* att upphöra med *den*.

Om någon driver sådan verksamhet som omfattas av denna lag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga *denne* att upphöra med *verksamheten*.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Finansinspektionen får även ingripa mot någon som driver fondverksamhet utan att vara berättigad till det genom beslut om sanktionsavgift enligt bestämmelserna i detta kapitel.

13 kap.

1 §²⁷

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 2 kap. 4 §,
2. vilka poster som får räknas in i egna medel enligt 2 kap. 8, 9 och 11 §§,
3. på vilket språk underrättelsen enligt 2 kap. 15 c § första stycket ska skrivas,

²⁵ Senaste lydelse 2008:282.

²⁶ Senaste lydelse 2008:282.

²⁷ Senaste lydelse 2014:558.

4. hur fondbolaget ska offentliggöra handlingarna enligt 2 kap. 15 c § tredje stycket,

5. vad ett fondbolag ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 2 kap. 17 *och* 17 c §§, 5. vad ett fondbolag ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 2 kap. 17, 17 c *och* 17 f §§,

6. vilken information som ska lämnas i underrättelsen till andelsägare enligt 4 kap. 9 a § och på vilket sätt underrättelsen ska lämnas,

7. tillhandahållande av informationsbroschyr och faktablad enligt 4 kap. 20 §,

8. på vilket språk informationen enligt 4 kap. 20 § ska tillhandahållas,

9. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,

10. vilka tekniker och instrument ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,

11. det system för riskhantering som ett fondbolag ska ha enligt 5 kap. 2 § första och andra styckena,

12. kriterier för indexfonder enligt 5 kap. 7 §,

13. beräkning av exponeringar enligt 5 kap. 13 och 14 §§,

14. på vilket sätt underrättelsen till andelsägarna enligt 5 a kap. 7 § ska lämnas,

15. vilka fel och försummelser som ska rapporteras enligt 5 a kap. 18 §,

16. förutsättningar för överföring av finansiella instrument och förvaltning enligt 5 a kap. 37 och 46 §§,

17. vilka åtgärder som ett fondbolag ska vidta om det tar emot medel med redovisningsskyldighet enligt 7 kap. 1 §,

18. vilka åtgärder som ett fondbolag ska vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,

19. vad informationen enligt 8 kap. 8 § ska innehålla, hur den ska utformas, på vilket sätt den ska tillhandahållas och vad som ska bifogas informationen,

20. på vilket språk de handlingar som ska lämnas tillsammans med ansökan enligt 8 kap. 19 § ska upprättas,

21. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut ska lämna till Finansinspektionen enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas, och

22. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 11 §.

14 kap.

1 §²⁸

Finansinspektionens beslut enligt 10 kap. 10 § *och* 12 kap. 19 § andra stycket får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 10 kap. 10 § *samt* 12 kap. 9 a § *och* 19 § andra stycket får inte överklagas.

Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

²⁸ Senaste lydelse 2008:282.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.
Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2016.
2. Bestämmelserna om information om ersättningspolicy i informationsbroschyr och faktablad i 4 kap. 15 och 16 a §§ ska tillämpas från och med den 1 januari 2017.
3. Äldre föreskrifter gäller för överträdelser som ägt rum före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 kap. 2 b §, av följande lydelse,

dels att det närmast före 6 kap. 2 a § ska införas en ny rubrik som ska lyda "Rapportering av överträdelser".

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

2 b §

En anställd hos ett kreditinstitut som har gjort en anmälan till Finansinspektionen eller Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om misstänkta överträdelser av bestämmelser som gäller för verksamheten får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt, om anmälaren hade anledning att anta att en överträdelse hade skett.

Detsamma gäller om en anställd har gjort en anmälan via det rapporteringssystem som avses i 2 a §.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2016.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 2 § lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. 2 §¹

Om en budgivare inte har gjort ett sådant åtagande som avses i 2 kap. 1 § och Finansinspektionen därför har förbjudit erbjudandet enligt 6 kap. 1 c § tredje stycket lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, *skall* Finansinspektionen besluta att budgivaren *skall* betala en särskild avgift.

Den särskilda avgiften *skall* uppgå till lägst 50 000 kronor och högst 100 miljoner kronor.

Avgiften tillfaller staten.

För avgiften gäller också bestämmelserna i 6 kap. 3 b § första stycket 1 och 3 c–3 e §§ lagen om handel med finansiella instrument.

Om en budgivare inte har gjort ett sådant åtagande som avses i 2 kap. 1 § och Finansinspektionen därför har förbjudit erbjudandet enligt 6 kap. 1 c § tredje stycket lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, *ska* Finansinspektionen besluta att budgivaren *ska* betala en särskild avgift.

Den särskilda avgiften *ska* uppgå till lägst 50 000 kronor och högst 100 miljoner kronor.

För avgiften gäller också bestämmelserna i 6 kap. 3 l § första stycket 1 och 3 g, 3 m och 3 n §§ lagen om handel med finansiella instrument.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2016.

¹ Senaste lydelse 2007:374.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

dels att det ska införas en ny paragraf, 8 kap. 4 b §, av följande lydelse,

dels att det närmast före 8 kap. 4 a § ska införas en ny rubrik som ska lyda "Rapportering av överträdelser".

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

4 b §

En anställd hos ett värdepappersbolag som har gjort en anmälan till Finansinspektionen om misstänkta överträdelser av bestämmelser som gäller för verksamheten får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt, om anmälaren hade anledning att anta att en överträdelse hade skett.

Detsamma gäller om en anställd har gjort en anmälan via det rapporteringssystem som avses i 4 a §.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2016.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 22 § och 12 kap. 8 § samt rubriken närmast före 9 kap. 22 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

**Skadeståndsansvar för
förvaringsinstitut för
specialfonder**

**Ansvar för förvaringsinstitut för
specialfonder**

22 §

För förvaringsinstitut för specialfonder gäller, i stället för det som anges i 17–21 §§, *att institutet ska ersätta en skada som tillfogats en fondandelsägare eller en AIF-förvaltare genom att förvaringsinstitutet överträtt denna lag eller fondbestämmelserna.*

För förvaringsinstitut för specialfonder gäller, i stället för det som anges i 17–21 §§, *det som anges i 3 kap. 14–16 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder.*

12 kap.

8 §

För specialfonder ska, utöver 10 kap. 2 §, även 4 kap. 16 a § *fyärde* stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond.

För specialfonder ska, utöver 10 kap. 2 §, även 4 kap. 16 a § *femte* stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2016.